

مقطع تحصیلی: کاردانی □ کارشناسی ■ رشته: حسابداری ترم: دوم سال تحصیلی: 1398-1399

نام درس: اخلاق حرفه ای در تجارت نام و نام خانوادگی مدرس: محمد جواد رازقی

آدرس email مدرس: mohamad.j630@yahoo.com تلفن همراه مدرس: 09211819376

جزوه درس: اخلاق حرفه ای در تجارت مربوط به هفته : نه دهم یازدهم دوازدهم ■

text: دارد □ ندارد ■ voice: دارد □ ندارد ■ power point: دارد □ ندارد ■

تلفن همراه مدیر گروه :

جهانی شدن و اخلاق تجاری

در خلال سه دهه گذشته تحولات زیادی در عرصه بین المللی رخ داده است که تأثیر گسترده ای در نقش جهانی صاحبان حرف و مشاغل و رویه ها و رفتارهای آنان برجای گذاشته است. مهم ترین این تحولات افزایش شدید حجم مبادلات بین المللی و سرمایه گذاریهای برون مرزی است. تعداد مشاغلی که اهمیت بین المللی کسب کرده اند به سرعت رو به افزایش گذاشته است. روسای شرکتهای تجاری، بنگاه های تولیدی، بیمارستانها، مدارس، دانشگاه ها و سازمانهای مدنی به خوبی دریافته اند که با شیوه های سنتی نمی توانند به فعالیتهای خود ادامه دهند.

نمونه های متعددی از تضییع حقوق افراد یا کشورها را با استفاده از این روش م ی توان ارائه داد. برای مزید آگاهی نوعی آکالوئید استخراج می شود (Catharanthus) خوانندگان یادآور م ی شود که از گیاهی موسوم به رز سفید کاربرد دارد. این گیاه، بومی جزیره ماداگاسکار (Leukemia) که در شیمی درمانی جهت معالجه سرطان خون به بازار عرضه کرده، حق السهم دولت ماداگاسکار را بابت Vincristine است. شرکتی که این دارو را با نام نامیده می شود Bioprospecting بهره برداری از این گیاه پرداخت نکرده است. این اقدام غیراخلاقی

1. Ethics of Economic Systems

۵۰ اخلاق در تجارت

روحیه مسئولیت پذیری، توجه به مسائل اخلاقی، ترجیح مصالح جامعه بر منافع شخصی و تأمین رفاه نسلهای آینده در بنگاه های اقتصادی بیش از پیش تقویت شده است.

در 31 ژانویه 1999 طبق پیشنهاد کوفی عنان، دبیرکل سابق سازمان ملل، در مجمع مطرح شد، که در سال 2000 Global Compact جهانی اقتصاد منشور ده ماده ای با عنوان مورد حمایت و ت آید تعدادی از نهادهای تخصصی وابسته به سازمان ملل) از جمله برنامه سازمان ملل برای محیط زیست 1 برنامه عمران ملل متحد 2، سازمان توسعه صنعتی ملل متحد 3، سازمان بین المللی کار 4، کمی ساریای عالی حقوق بشر سازمان ملل 5 و (... قرار گرفت.

6 برای شرکت ها و موسسات « منشور جهانی سازمان ملل » رعایت اصول ده گانه مندرج در

تجاری دنیا الزام آور نیست بلکه تعدادی از شرکت ها و بنگاه های اقتصادی احساس می کنند که پایبندی به این اصول علاوه بر کمک به توسعه بازرگانی بین المللی، حیثیت و پرستیژ آنها را در عرصه جهانی افزایش می دهد و نهایتاً شانس موفقیت آنها را بالا می برد. که همه آنها با موازین اخلاق تجاری « منشور جهانی سازمان ملل « اصول دهگانه مطابقت دارند عبارت اند از:

1. احترام به حقوق بشر و حمایت از حقوقی که در سطح بین المللی به رسمیت شناخته شده اند؛
2. اطمینان حاصل کردن از اینکه حقوق مزبور مورد سوءاستفاده قرار نمی گیرند؛
3. آزادی تشکل های صنفی و به رسمیت شناختن حق آنها برای مذاکره، عقد قرارداد و چانه زنی 7 به نمایندگی از طرف اعضا؛
4. حذف کار اجباری در همه اشکال آن؛

1. UN Environment Programme
2. UNITED Nations Development Programme (UNDP)
3. UNITED Nations Industrial Development Organization (UNIDO)
4. International Labour Organization (ILO)
5. UN High Commissioner for Human Rights
6. UNITED Nations Global Compact (UNGC)
7. Bargaining

• اخلاق در تجارت ۵۱

5. منع استفاده مؤثر از کار کودکان؛
6. خاتمه دادن به اعمال تبعیض در استخدام یا ارجاع شغل به افراد؛
7. حفظ محیط زیست و پیش بینی چالش های زیست محیطی و پی امدهای ناشی از آلودگی آن؛
8. احساس مسئولیت در زمینه ارائه ابتکار و نوآوری به منظور بهینه کردن محیط فعالیت؛
9. توسعه فناوری هایی که به حفظ محیط زیست کمک می کنند، تشویق ابداع این فناوریها و انتقال آنها به سایر کشورها؛
10. مقابله همه صاحبان مشاغل و حرفه ها با اشکال گوناگون رشا و ... ارتشا، اخاذی یا کسب درآمد به روشهای نامشروع.

تعدادی از سازما نهایی بین المللی، بنگاه های اقتصادی و مؤسسات وابسته به بخش را که تاکنون بیش از 3300 شرکت « منشور جهانی سازمان ملل « خصوصی کارایی

بازرگانی و 1000 نهاد مدنی یا اتحادیه صنفی به آن پیوسته اند، زیرساخت‌ها و خاطر نشان کرده اند که این قبیل موافقت نامه‌ها که مفاد آنها الزام آور نیست نمی‌توانند به گسترش اخلاق تجاری کمک کنند و بهتر است که نهادهای تخصصی سازمان ملل (از جمله آنکتاد) رفتارهای تجاری مغایر با اخلاق را به گونه‌ای جامع و شفاف در سطح بین‌المللی مورد مطالعه قرار داده و راهکارهای اجرایی مؤثری برای مقابله با آنها به دولت‌ها و جامعه اقتصادی بین‌المللی پیشنهاد نمایند.

(8) و (9) منشور جهانی سازمان ملل، ضرورت حفاظت از محیط زیست (، در مواد 7) به مفهوم وسیع کلمه، توسعه فناوری‌هایی که از آلودگی‌های زیست محیطی جلوگیری می‌کنند و انتقال این فناوری‌ها به کشورهای دیگر و به طور کلی احساس مسئولیت در زمینه بهینه‌سازی محیط فعالیت بشر مورد تأکید قرار گرفته است. لازم است یادآور شویم که کم‌توجهی بشر به محیط زیست مشکلات فراوانی به وجود آورده است از جمله:

- گرم شدن کلی کره زمین و تغییرات غیرعادی اوضاع جوی دنیا؛

۵۲ اخلاق در تجارت

- آسیب دیدگی لایه ازن؛
 - آلودگی هوا؛
 - آلودگی آبها) به ویژه منابع تحت الارضی؛
 - آلودگی صدا؛
 - تولید زباله به مقیاس وسیع؛
 - انهدام جنگلها؛
 - فرسایش خاک؛
 - مصرف بیش از حد منابع طبیعی تجدیدناشدنی؛
 - به خطر افتادن بقای تعداد زیادی از گونه‌های نباتی و حیوانی.
- برای روشن شدن موضوع یادآور می‌شویم که کشورهای دنیا هر سال بالغ بر 28 میلیارد در فضا منتشر می‌کنند 1 و بخش عمده‌ای از این گازها ناشی (CO₂) تن‌گاز انیدریدکربنیک 2) از مصرف سوخت‌های فسیلی است.

گرم شدن کره زمین دوران خشکسالی را افزایش داده است که یکی از م‌ و لفه‌های کمبود مواد غذایی و نامناسب شدن رشد تولید این مواد با رشد جمعیت از سال 1995 تاکنون است. خطر اتمام ذخایر انرژی و افزایش مصرف نفت توسط اقتصادهای نوظهور (چین، هند و کشورهای صنعتی) به ویژه ایالات متحده، ژاپن و اتحادیه اروپا (و بالا رفتن شدید قیمت انرژی موجب شده است که تعدادی از کشورهای دنیا) برزیل، آرژانتین،

اندونزی و ... به جای عرضه غلات و برخی از نباتات صنعتی به بازار از این فر آورده ها اتومبیلها و « برای استحصال سوخت های بیولوژیکی) اتانول (استفاده نمایند . بدین ترتیب تغذیه

دو کشور ایالات متحده و چین در سال (UNDP) 2004 براساس گزارش توسعه انسانی برنامه عمران ملل متحد

هر یک به ترتیب 6045 میلیون تن و 5007 میلیون تن گاز کربنیک وارد فضا کرده اند و جمعاً حدود 40 درصد وارد شده به اتمسفر زمین را به خود اختصاص داد هاند Co₂ .گاز

• اخلاق در تجارت ۵۳

جانشین تغذیه انسانها شده است .ادامه این روند امنیت غذایی « 1 سایر وسایط نقلیه موتوری را در بخشی از کره زمین به مخاطره خواهد افکند . هم اکنون بالغ بر 852 میلیون نفر از جمعیت دنیا طبق برآورد س ازمان ملل متحد از گرسنگی مزمن رنج می برند و به درجات مختلف و در مقاطع زمانی متفاوت از امنیت غذایی بهره مند نیستند .
ند . این حمایت می تواند مش تمل بر تدوین استانداردهای کیفی و بهداشتی برای کالاهای منتخب و ایجاد تسهیلاتی برای تست کردن و صدور گواهی سلامت کالاها، خدمات و مراحل کاربرد آنها باشد.

4. حق تأمین نیازهای اساسی

دولتها موظف اند تأمین نیازهای اساسی مصرف کنندگان را در اولویت قرار دهند و برای نظارت بر عرضه و توزیع آنها سازوکارهای مناسب را فراهم نمایند.

5. حق لحاظ شدن منافع مصرف کننده

دولتها موظف هستند که منافع مصرف کنندگان را در برنامه ها و خط مشی های خود مدنظر قرار دهند و هنگام اتخاذ تصمیم درباره تولید کالاها و خدمات اساسی یا تنظیم بازار آنها از نظرات مصرف کنندگان یا نهادهایی که نمایندگی آنها را دارا هستند مطلع شوند.

6. حق جبران شدن خسارت یا دریافت غرامت

مصرف کننده حق دارد که برای کالاها یا خدمات نامناسب یا مس ثله داری که در اختیار او قرار گرفته است، در صورت بروز خسارت، غرامت های عادلانه مطالب ه کند . فریب دادن مصرف کننده یا م غبون کردن مشتری از طریق ارائه کالا یا خدمتی غیر از آنچه مورد توافق بوده است اقداماتی نادرست و غیراخلاقی است . تضمین حقوق مصرف کننده و تعیین

• اخلاق در تجارت ۴۷

چگونگی جبران خسارت او از وظایف دولت است.

7. حق آموزش مصرف کننده

مصرف کنندگان بدون علم، آگاهی یا کسب مهارت قادر به دفاع از حقوق خود نخواهند بود. دولتها و بنگاه های اقتصادی حسب مورد موظف اند مصرف کنندگان را با حقوق، مسئولیت های اجتماعی و چگونگی مصرف یا استفاده از کالاهایی که به آموزش های تخصصی نیاز دارند آشنا سازند.

8. حق برخورداری از محیط زیست سالم

دولتها مکلف اند که کاربرد مواد یا انجام فعالیت هایی را که سلامت محی ط زیست را به خطر می اندازند محدود یا ممنوع کنند و بنگاه های اقتصادی ملزم به رعایت مقرراتی هستند که در این زمینه تدوین شده یا خواهد شد. در تمام رهنمودهای اخلاقی مرتبط با اقتصاد ایجاد فضایی که در آن سلامت مصرف کنندگان تأمین شود مورد تأکید قرار گرفته است.

اخلاق در تولید

در تعریف اخلاق حرفه ای یا تجاری گفته شده است که شاخه ای از اخلاق کاربردی را تشکیل می دهد که اصول اخلاقی و مسائل مرتبط با آن را در فضای کسب و کار مورد بررسی قرار می دهد.

گسترش حجم مبادلات بین المللی در دو دهه اخیر و افزایش نقش مصرف کننده یا را وارد ادبیات « اخلاق تولید » مشتری در رونق فعالیت های اقتصادی مبحث جدیدی به نام اقتصادی کرده است. رعایت نکات اخلاقی در تولید کالا و خدمات و فرایندهای آنها سبب می شود که خسارات یا زی انهای ناشی از تولید به حداقل ممکن کاهش یابد یا به سطحی برسد که جامعه آن را می پذیرد.

مطرح می شود، عبارت اند از « :اخلاق تولید » مهم ترین موضوعاتی که در مبحث

1. تولید کالاها و خدماتی که ذاتاً خطرناک هستند (دخانیات، الکل، مهمات، وسایط

نقلیه غیراستاندارد یا آلاینده، مواد شیمیایی مضر، بهره گیری از فناوری های بی که

۴۸ اخلاق در تجارت

عواقب آنها قابل پیش بینی نیست مانند شبیه سازی، پیوند اعضا، تولید کالاهای

معیوب، مواد اعتیادآور و...)

2. روابط اخلاقی شرکت‌ها و محیط زیست (اخلاق زیست محیطی، آسیب رساندن به کره زمین، انتشار گازهای گل‌خانه‌ای، کمک به گرم شدن کره زمین).
3. مسائل اخلاقی ناشی از کاربرد کالاهای جدید (مواد غذایی ژنتیکی، فرکانس‌های تلفن همراه، فراورده‌های دارویی که اثرات جنبی آنها کاملاً بررسی نشده است و ...).
4. مسائل اخلاقی ناشی از آزمایش کالاها (تضییع حقوق حیوانات، تست کردن کالاها بر روی گروه‌های خاصی که ذی‌نفع نیستند).
5. سوء استفاده از علائم تجاری شناخته شده و تقلید نامحسوس از این علائم به انگیزه سودجویی.
6. استفاده از دارایی‌های معنوی دیگران بدون اخذ مجوز یا حق بهره‌برداری.
7. جذب نیروی کار متخصص، مجرب و کارآزموده‌ای که شرکت‌ها یا بنگاه‌های اقتصادی رقیب پرورش داده‌اند، از طریق تطمیع یا پرداخت حقوق‌های جذاب.
8. به کار گرفتن نیروهای کارآمد یا متخصص در رشته‌های غیرتخصصی به منظور محروم کردن شرکتهای رقیب از تخصص، تجربه و خلاقیت آنها.
9. بهره‌گیری از دانش بومی افراد یا گروه‌هایی که به طور سنتی از گیاهان دارویی یا مواد طبیعی برای معالجه بیماریها استفاده می‌کنند 1 و تبدیل کردن این دانش به یک دارایی معنوی یا محصول صنعتی جدید بدون جبران زحمات افرادی که دانش بومی یا فناوری سنتی به آنها تعلق داشته است.
10. تجاری کردن داروهای سنتی برخی از کشورها یا استخراج عناصر شیمیایی از گیاهان دارویی اختصاصی برخی از مناطق بدون پرداخت حق‌السهم این کشورها یا مناطق 2.

1. Biopiracy

2. Bioprospecting

• اخلاق در تجارت ۴۹

شرکتهای فراملیتی به ویژه در چند دهه گذشته در بسیاری از موارد هنگام رعایت نکرده و صنایع « اخلاق در تولید » سرمایه‌گذاری در کشورهای در حال توسعه آلاینده محیط زیست را به این کشورها منتقل کرده‌اند. استفاده از کار کودکان در کارگاه‌های تولیدی و عدم رعایت مقررات بهداشتی یا

ضوابط ایمنی در محیط کار) به سبب آسیب های اجتماعی یا فردی (با معیارهای اخلاق در تولید منافات دارد.

مسائل اخلاقی متعددی نیز در توزیع دستاوردهای تولیدی جامعه مطرح می شود که در 1 نام برده می شود. تجارت « اخلاق سیستم های اقتصادی » اقتصاد سیاسی از آن با عنوان قرار می گیرد که در « اخلاق سیستم های اقتصادی » عادلانه یا منصفانه نیز در زیر مجموعه صفحات آینده کتاب به آن خواهیم پرداخت.

تلگرام:

@Razeghi1395

ایمیل:

Mohamad.j630@yahoo.com